

Het onvoltooide mens-zijn

Suze Maclaine Pont

Je kunt niet helen wat er niet is –
van trauma fixen naar mens-zijn bouwen

© 2026 Suze Maclaine Pont / Stichting Formatio
Uitgeverij: Stichting Formatio
Website: stichtingformatio.nl
E-mail: info@stichtingformatio.nl
Redactie: Rowan Duin (rowanduin.nl)
Boekdesign: Ellen Swelheim (swelheim.nl)
Illustraties: Suze Maclaine Pont (suzemaclainepont.nl)
Kartografie: gebaseerd op een 17e-eeuwse paskaart van Johannis van Keulen
(Cartograaf & Uitgever), & Jan Luyken (Graveur),
Collectie Rijksmuseum Amsterdam
Auteursfoto: Hannah Sophia Bakels (hannahsophia.nl)
Drukwerk: Ipskamp Printing (ipskampprinting.nl)
Lettertype: Adobe Droid
ISBN/EAN: 978-90-837624-0-1
NUR: 770 / 740

Druk: Eerste druk, september 2026

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Je bent niet te laat.

Je bent niet verdwaald.

Je bent niet te veel, te onzeker of te rommelig.

Je bent precies op tijd.

Er is je nooit gevraagd om de boel bij elkaar te houden.

Er is je gevraagd om open te breken.

Je bent nooit bedoeld om perfect te worden.

Je bent bedoeld om echt te zijn.

Ik heb je niet gemaakt om het leven te fixen.

Ik heb je gemaakt om het ten diepste te voelen en Mij erdoorheen te onthullen.

Jij bent Mijn gedicht.

Jij bent Mijn kunst.

En de pijn die je draagt, is niet je straf; het is je toegangspoort.

Sta nu op, geliefde.

Niet om te presteren, maar om puur aanwezig te zijn.

De wereld wacht op de Tempel van jouw Waarheid.

~ Suze Maclaine Pont

Voor opa Gerard

Die middag op jouw sterfbed, toen ik jouw pols vasthield, jouw laatste adem hoorde uitblazen en je hartslag weg voelde zakken, beloofde ik je dat ik jouw missie zou afmaken.

Je was luitenant-kolonel. Een soldaat. In de jeugd van mijn moeder was jij niet echt beschikbaar voor haar en haar zussen. Je had te veel meegemaakt in die vreselijke oorlog. In het kamp. In je ontsnapping. In de voettocht door Oekraïne. In de vlucht uit Hongarije met oma, je vrouw die je in veiligheid wilde brengen. In Indië. Die oorlog heeft ook mijn ouders hun jeugd gekost. Het was te veel voor iedereen. Maar jij was er voor mij toen mijn ouders niet beschikbaar waren vanwege alles wat jij en jouw generatie hadden meegemaakt. Via mij kon je weer echt contact maken met het leven. Je noemde mij jouw meisje.

Je leerde mij ritme, zorg voor het leven en zorg voor mezelf. Je leerde me schoenen poetsen, vissen, brood bakken, hout bewerken, rozen verzorgen en jam maken. Je kroop elke dag op je knieën door de kamer naar oma om haar te vertellen hoeveel je van haar hield. Je leerde me wat kameraadschap is, hoe je verhalen vertelt, en dat – wat je ook hebt meegemaakt – liefde altijd de moeite waard is om voor door te gaan, hoe zwaar het ook is, en dat vrede elke seconde van de strijd waard is. Maar bovenal leerde je mij over onvoorwaardelijke liefde, ik was altijd welkom bij jou. Onvoorwaardelijk welkom.

Toen jij doodging stortte mijn wereld in. Jarenlang huilde ik mijzelf in slaap met het beeldje dat jij mij gaf op je sterfbed. Tot jij in dromen en visioenen weer bij mij kwam. En ik weer met je kon praten.

Je hebt mij mijn hele leven geleid. Zonder jou, opa, had ik nooit de moed, de liefde, noch de discipline gevonden om deze plek te bouwen waar we kunnen werken aan vrede. Je bent mijn bron van vertrouwen, van liefde en mijn weg naar God geweest.

Mijn leven is een gebed aan God dat ik dankzij jouw lessen, jouw liefde, maar ook jou veel te vroege - en voor mij bijna niet te verwerken - dood heb leren kennen en vormgeven.

De weg naar vrede is er voor mij niet één ‘met geweren’, opa. Dat was jouw weg. Maar jouw hart, en wat jij jouw mannen bood: dát is Shalem. Een thuis voor de mensen die niet meer weten waar ze het moeten zoeken. Een thuis voor de mensen die vechten voor anderen – vaak een strijd die niet eens de hunne is – en toch elke dag opnieuw

geïnspireerd dat strijdveld intrekken.
Opa, de missie is hervat.

En voor Benjamin en Rosalie,

Alles wat ik van opa leerde, en alles wat ik heb moeten bouwen om het leven te kunnen dragen, geef ik via deze weg door aan jullie. Zodat de stroom van liefde en vrede kan blijven stromen. Ik vertrouw jullie in dit leven. Met heel mijn hart. Jullie zijn de meest fantastische mensen die er zijn en ik hoop en vertrouw dat mijn werk ook via jullie alle generaties na mij zal bereiken, puur door wie jullie zijn.

De Bedding

Een introductie door dr. Jaap van der Wal

Mens worden. Wat betekent dat eigenlijk? Mijn hele wetenschappelijke leven heeft om twee vragen gedraaid.

De eerste: wat doen we eigenlijk als we embryo zijn? Mijn collega's denken dat een embryo niets kan 'doen', omdat er nog geen zenuwstelsel is. Maar als ik iets in het embryo kan vinden dat handelt, dat leeft, dat bestaat, dan is dat waarschijnlijk hetzelfde als dat wat nu ook in ons onbewust bestaat. Vroeger heette dat 'ziel'. In de biologische literatuur mag dat woord niet meer; daar spreekt men voorzichtig over 'agency'.

De tweede vraag: wat beweegt ons? Letterlijk, maar ook figuurlijk. Die vraag verwatert al snel tot de vraag naar de *oorzaak* van bewegen, en dan komen we weer uit bij het brein en het zenuwstelsel. Maar zij zijn niet de oorzaak. Er is iets anders in ons dat ons beweegt.

Als ik voor het embryo die vragen kan beantwoorden, kan ik ze ook beantwoorden voor onszelf. Wij beginnen niet als een cel. Wij beginnen als een eencellig organisme, een menselijk eencellig lichaam. Dat geheel deelt zich, in twee cellen, vier, acht. Het wordt veelcellig. De cellen komen uit het geheel voort, niet andersom. Het is het levende organisme dat zich in cellen differentieert en het DNA orkestreert; het is niet het DNA dat bepaalt wat het organisme wordt. De aansturing gaat van buiten naar binnen, van het geheel naar de delen.

Dat geheel brengt zichzelf voortdurend tot stand. In de biologie heet dat 'autopoiese'. Het is wat levende wezens wezenlijk onderscheidt van dode materie: wij zijn geen machine die na de bouw kan functioneren. Een levend wezen is nooit klaar. Zoals Rumi het verwoordde: 'Het lichaam ontwikkelde zich uit ons, niet wij uit het lichaam.'

Wij zijn niet alleen een *being*, maar een *becoming*. Een levenslang proces van worden. Ons levend bestaan is een Worden. Daarin herken ik wat Suze 'de goddelijke draad' noemt. De beweging die aan elke vorm voorafgaat. Want dat is wat de embryologie ons leert: elke anatomie, elk lichaam, elke structuur komt voort uit een beweging. Niet andersom. Vorm is eindpunt. Beweging is leven.

En wat Suze beschrijft als de overlevingsdraad – het moment waarop een kind moet stoppen met het volgen van zijn eigen levensimpuls – is in mijn termen het staken van die beweging. Niet omdat het organisme kapot is, maar omdat de omgeving de beweging niet kan dragen. Toen ik aan het einde van hoofdstuk 1 die zin las – *Laten we teruggaan naar het begin* – herkende ik daarin precies de twee vragen die mijn leven hebben bepaald. Suze heeft ze opgepakt en er iets mee gedaan wat ik als wetenschapper niet kan: ze heeft ze belichaamd. Ze heeft van die vragen een praktijk gemaakt. Een weg voor mensen die vastzitten in een beweging die ooit werd gestaakt. Dat raakt mij. Een beweging kun je niet genezen. Je kunt alleen de condities creëren waarin ze kan worden hervat. Ik nodig je uit om bij het lezen van dit boek die twee vragen mee te dragen: wat beweegt jou – letterlijk, maar ook figuurlijk? En wat doe jij eigenlijk, als je werkelijk aanwezig bent? Niet als therapeut. Niet als arts. Maar als levend wezen dat zichzelf voortdurend tot stand brengt. Dat is wat dit boek je leert ontdekken. Met dit boek en haar trainingen creëert Suze voor jou een omgeving waarin jij iets leert ontdekken. Waar- in jij kunt achterhalen wat jij doet voor je cliënten, als de mens die je bent. Zodat we het Mens-zijn stap voor stap in dit leven kunnen bouwen.

Jaap van der Wal,
Maastricht, Nederland, maart 2026

Dr. Jaap van der Wal is medisch embryoloog, anatoom en voormalig universitair hoofddocent aan de Universiteit Maastricht. Hij verwierf internationale bekendheid met zijn vernieuwende visie op de menselijke embryologie: Dynamische Embryologie.

In zijn werk slaat hij een bruggenbouwende slag tussen de harde natuurwetenschap en de fenomenologie. Hij beschouwt het menselijk embryo niet als een willekeurige biologische samenkomst van cellen, maar als een dynamisch, 'wordend' wezen waarin de fundamenteën van ons mens-zijn, onze fysiologie en onze hechting vanaf het allereerste begin vorm krijgen. Met zijn levenswerk biedt hij een diepe wetenschappelijke en spirituele onderbouwing voor hoe het lichaam en de geest onlosmakelijk met elkaar zijn verwoven. Zijn inzichten vormen wereldwijd een cruciale fysiologische bedding voor (trauma)therapeuten, osteopaten en zorgprofessionals die werken met de vroege menselijke ontwikkeling.

Ten Geleide

Een voorwoord door dr. Binu Singh

Aanwezigheid en verbinding. Veel in het leven draait om hun kracht. Ik merk dat als de puurste kern in mijn leven en mijn werk voor en met het jonge kind (in ons).

Terwijl ik dit boek las, herkende ik steeds opnieuw deze kern. Onder de verschillende concepten en stellingen ligt een uitnodiging die zowel eenvoudig als uitdagend is: wat als het menselijk lijden niet enkel voortkomt uit wat beschadigd is geraakt en slechte ervaringen, maar ook uit wat nooit volledig de kans kreeg om te ontstaan en uit goede ervaringen die ontbraken? Vanuit dat perspectief vraagt niet alles wat vastloopt aandacht voor de 'pijn', maar ook aandacht voor wat nog niet heeft mogen zijn. En om dat te bieden is de kracht van aanwezigheid en verbinding noodzakelijk. Daarom dient iedere hulpverlener die het menselijk lijden wilt verlichten zich af te vragen: hoe aanwezig ben ik écht? Hoe groot is mijn verbindingskracht om het vertrouwen van wie hulp vraagt niet te beschamen? Zoals een chirurg zijn instrumenten ontsmet voor hij opereert, in welke mate heb ik mezelf als mijn eigen instrument onderzocht en verzorgd om te ontsmetten?

Dit is gekend gedachtengoed voor wetenschap en wijsheid, maar vaak oppervlakkig begrepen of zelfs vergeten en daardoor zelden in essentie toegepast. Dit boek herinnert er terug aan, soms mild, soms scherp. Niet elke lezer zal het eens zijn met iedere stelling in dit boek. Dat hoeft ook niet. De waarde ervan ligt voor mij vooral in de uitnodiging tot zelf-onderzoek, tot vertragen en tot nieuwsgierig blijven naar hoe achter elk menselijk lijden ook een verlangen naar verdere ontwikkeling schuilt.

Dr. Binu Singh,

Rotselaar, België, augustus 2026

Dr. Binu Singh is kinderpsychiater, psychotherapeut, onderzoeker, auteur en opleider met een diepe voorliefde voor de geestelijke gezondheid van het jonge kind. Zij is oprichter en de bezielende kracht achter het infantpsychiatrische dagziekenhuis 'kleine K' van het Universitair Psychiatrisch Centrum KU Leuven en verbonden aan de Vlaamse affiliatie van World Association

Infant Mental Health. Met haar werk richt zij al jaren de maatschappelijke en klinische aandacht op 'de eerste 1001 dagen' van het menselijk leven en het belang ervan binnen de preventieve (geestelijke) gezondheidszorg.

Binu Singh staat bekend om haar unieke vermogen om complexe neurologische en psychiatrische inzichten te verbinden met een diep menselijke, compassievolle benadering van het gezins- en zorgsysteem. Haar visie vormt een onmisbare hoeksteen voor iedere professional die streeft naar een zorglandschap waarin niet het symptoom, maar de mens in wording centraal staat.

Inhoud

Voor opa Gerard	4
De Bedding	
Een introductie door dr. Jaap van der Wal	7
Ten Geleide	
Een voorwoord door dr. Binu Singh	9
Het moment dat alles veranderde	13
Waarom dit boek voor jou is	20
<i>Hoofdstuk 1</i>	
Waarom alles wat je hebt geprobeerd niet werkt	23
<i>Hoofdstuk 2</i>	
Wij zetten onszelf in beweging	31
<i>Hoofdstuk 3</i>	
De goddelijke draad en de overlevingsdraad	41
<i>Hoofdstuk 4</i>	
De onverdedigde staat	51
<i>Hoofdstuk 5</i>	
Het verticale anker (<i>co-reguleren met God</i>)	63
<i>Hoofdstuk 6</i>	
Jezelf dienen in hun aanwezigheid	69
<i>Hoofdstuk 7</i>	
Bouwen versus genezen	77
<i>Hoofdstuk 8</i>	
Volgen waar ze naartoe zijn gegaan	87

<i>Hoofdstuk 9</i>	
Het aangepaste kind is het genie	95
<i>Hoofdstuk 10</i>	
Het tweede geboortekanaal (de zeven ontwikkelingscentra)	105
<i>Hoofdstuk 11</i>	
Jouw eerste stappen	117
<i>Hoofdstuk 12</i>	
De onverdedigde staat in tien minuten	123
<i>Epiloog</i>	
En nu?	135
Over Stichting Formatio	139
Over Suze	141
Dankwoord	143
Inspiratiebronnen & literatuur	145